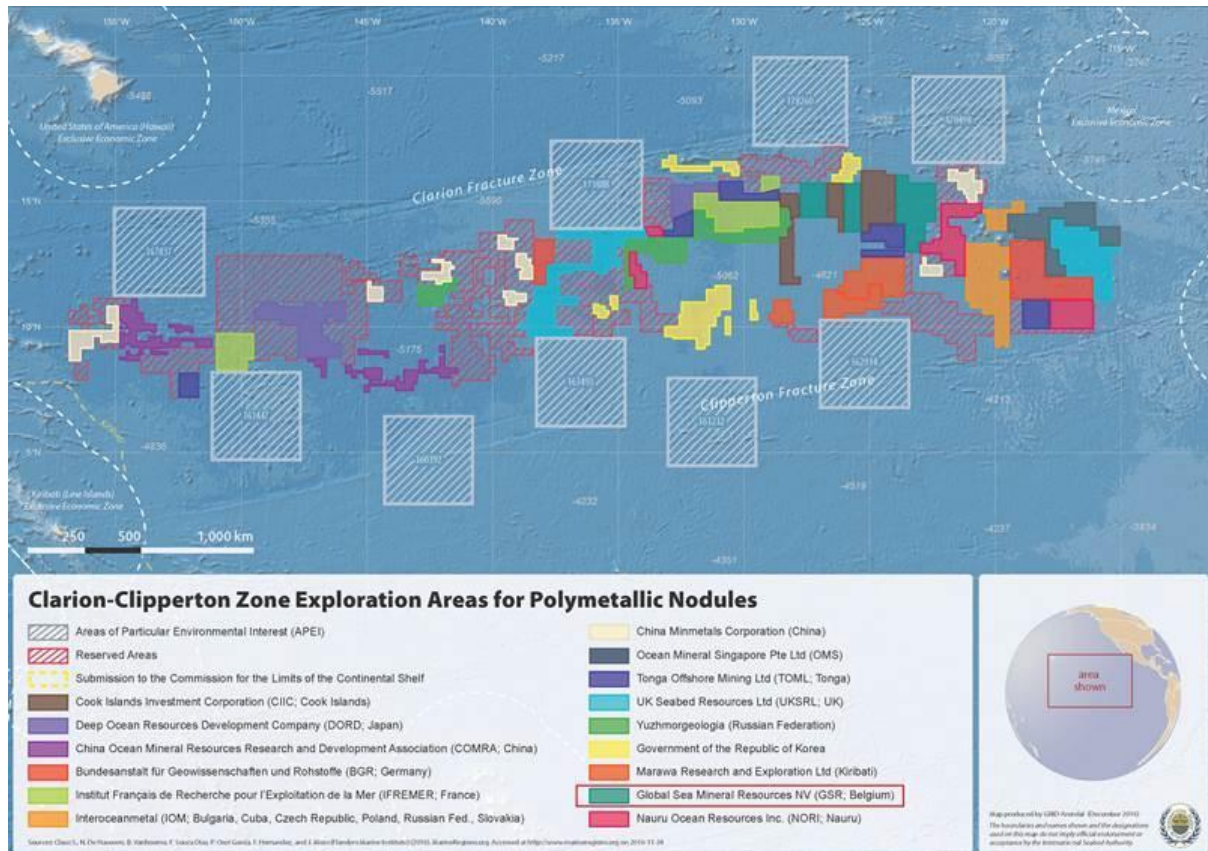

Context

Sinds 14 januari 2013 heeft de Internationale Zeebodemautoriteit (International Seabed Authority; ISA) een diepzeemijnbouw concessie (76 728 km²) in het oostelijk deel van de Clarion-Clipperton Fracture Zone (CCFZ) in de Stille Oceaan verleend aan het **Belgisch bedrijf** Global Sea Mineral Resources NV (GSR), dat deel vormt van DEME. Het gebied is minstens vier keer zo groot als België. Verspreid over de volledige zone kunnen mangaanknollen gevonden worden op de met sediment bedekte zeebodem.

GSR plant een eerste exploitatietest in zowel de Belgische als Duitse concessiezones in de Stille oceaan in april 2019. GSR wil een collectorvoertuig naar de zeebodem brengen dat polymetallische nodules zal verzamelen. Terwijl GSR zelf metingen zal uitvoeren van de milieueffecten van hun testen, is GSR overeengekomen om met het Joint Programming Initiative Healthy and Productive Seas and Oceans (JPI Oceans) te coördineren voor een onafhankelijke monitoring van hun testen.

GSR heeft een “Environmental impact statement” (EIS) opgesteld en gepubliceerd met betrekking tot het uittesten, op kleine schaal, van elementen van een installatie voor het verzamelen van polymetallische nodules op de zeebodem, in de zogenaamde Clarion-Clipperton Fracture Zone in de Stille Oceaan.

De Belgische federale overheid heeft als sponsoring state en lidstaat van de ISA een [openbare raadpleging](#) georganiseerd voor het deel van de EIS met betrekking tot de tests in het aan GSR gecontracteerde gebied.

WWF positie inzake diepzeemijnbouw

Diepzeemijnbouw is eigenlijk niet nodig in een wereld die zich inzet voor duurzame consumptie en productie (SDG12) onder Agenda 2030. We hebben wel nood aan een circulaire deeleconomie die steunt op duurzaam ecologisch design en op de principes van maximaal verminderen, hergebruiken, recycleren, weigeren, herstellen en repareren. In ieder geval mag diepzeemijnbouw niet beginnen vooraleer er maatregelen getroffen zijn om diepzee-ecosystemen te beschermen tegen negatieve effecten en er toezicht en controle gebeurt vanuit een rechtvaardig bestuursstelsel.

Evaluatie EIS GSR

WWF heeft de EIS laten evalueren op methodologische aanpak, volledigheid en bruikbaarheid door een [adviesbureau](#) met expertise in mariene milieueffectrapporten. Dit zijn de concrete aanbevelingen op basis van deze analyse:

1. De samenvattende stelling (in de “executive summary”) dat de effecten beperkt zullen zijn, wordt alleszins niet of niet voldoende onderbouwd vanuit de detailbeschrijving van de potentiële effecten. De beschreven leemten in de kennis vormen een beperking voor het bepalen van de precieze omvang van de impacts, maar laten niet toe te stellen dat de impacts afwezig of van weinig betekenis zullen zijn. Rekening houdend met kwetsbaarheid en uniciteit van het zeebodem-ecosysteem en met het voorzorgsprincipe zou dit moeten leiden tot de uitspraak dat aanzienlijke effecten niet kunnen uitgesloten worden.
2. De proeffase en bijhorende monitoring omvat niet alle componenten van een commerciële operatie, en kan de impact van zo’n operatie dus maar deels in beeld helpen brengen. De proeffase focust op het collectorvoertuig en de verzameling van polymetallische nodules. Het zal nodig zijn ook voor de andere projectcomponenten (bv. systemen om de nodules naar de oppervlakte te brengen, ontwatering aan boord van de schepen, lozen van was- en transportwater, verwerking van de mineralen...) proefprojecten met bijhorende monitoringprogramma’s op te zetten. Enkel zo kan een echte inschatting van de impact gemaakt worden.
3. Niet alle elementen uit de template voorgesteld in ISBA 23/LTC/CRP.3 worden in gelijke mate toegepast in deze EIS. Deze verschillen worden door de initiatiefnemer verantwoord vanuit het feit dat het hier niet om een grootschalige industriële operatie gaat, maar om een testproject dat onderdeel vormt van de exploratiefase, dat beperkt is in tijdsduur en in beïnvloede oppervlakte, en dat niet alle elementen en componenten bevat van een grootschalige, commerciële operatie. Expliciet aangeven waarom zaken wel en niet behandeld worden in de EIS zou echter duidelijk getuigen van een toepassing van de best mogelijke practice en een degelijk Corporate Social Responsibility (CSR) beleid.
4. WWF vraagt om de EIS te vervolledigen op de volgende punten:
  - a) Een beknopte maar meer systematische scoping, vertrekkende van de ingrepen en van de van toepassing zijnde oorzaak-gevolgrelaties zou een beter begrip toelaten van de redenen waarom bepaalde effecten worden onderzocht en (desgevallend) andere niet. Dit gebeurt best onder een aparte paragraaf of hoofdstuk.
  - b) Het is van belang om in het EIS-document duidelijk en systematisch aan te geven dat de impacts op de fysisch-chemische omgeving doorwerken op de biologische receptoren, ook al zijn de precieze relaties niet altijd gekend.
  - c) Het valt aan te bevelen om in de scoping expliciet het onderscheid te maken tussen de effecten die enkel op dit moment relevant zijn (gezien de specifieke scope van de testfase),

en effecten die ook relevant zullen worden op het moment dat een grootschalige commerciële exploitatie zal uitgerold worden. Hierdoor kan duidelijk gemaakt worden dat de effecten beschreven in de voorliggende EIS een beeld geven van slechts een deel van de impacts die bij een eventuele commerciële exploitatie aan bod zullen komen.

- d) Het is belangrijk een significantiekader uit te werken dat toelaat te bepalen of een waargenomen of voorspeld effect al dan niet significant en desgevallend aanzienlijk is. Aangezien de genoemde kennisleemten niet toelaten te besluiten of er effecten zullen zijn op de biologie en hoe groot die zullen zijn kan dit significantiekader in de praktijk nog niet toegepast worden in de EIS. Het zal uiteraard wel essentieel zijn naarmate de werkelijke omvang van de primaire effecten, en hun doorwerking in de ecologie, beter kunnen ingeschat worden, onder meer op basis van de resultaten van de proeffase. In de EIS zou duidelijk moeten aangegeven worden dat een dergelijk significantiekader nog niet volledig beschikbaar is maar zal uitgewerkt worden op basis van de resultaten van het onderzoek.
- e) De beschrijving van de beleids-, juridische en administratieve context zou verder uitgewerkt en beter gestoffeerd moeten worden, onder meer door een overzicht op te nemen van normeringskaders die zullen of kunnen gebruikt worden om het belang van bepaalde effecten aan te toetsen, door te verduidelijken wat bedoeld wordt met “relevant appropriate national requirements by the sponsoring states”, en door relevante verwijzingen elders in de tekst (bv. naar MARPOL) ook onder deze hoofding op te nemen.
- f) De achterliggende (economische en maatschappelijke) rationale achter het project zou beter geduid moeten worden. Hierbij zou ook kort kunnen ingegaan worden op eventuele strategische alternatieven om (deels of volledig) te voldoen aan de behoeften van bepaalde metalen en op de nood aan een strategische milieueffectbeoordeling van exploitatietechnieken van de zeebodem op een regionale schaal...
- g) Het is aan te bevelen in de EIS een beknopt overzicht te geven van eerder onderzochte alternatieve (deel)oplossingen en van de redenen waarom hier uiteindelijk niet voor gekozen werd. Een vergelijkende tabel, die de voor- en nadelen van elke oplossing (in technische termen, maar ook vanuit milieuoogpunt) samenvat zou dit overzicht kunnen vervolledigen.
- h) Het is aan te bevelen in de EIS reeds een eerste inventarisatie op te nemen van mogelijke milderende maatregelen. Het kan op dit moment immers niet hard gemaakt worden dat het proefproject geen effecten heeft en dat milderende maatregelen niet aan de orde zijn. Bovendien zullen bij een commerciële fase milderende maatregelen ongetwijfeld wél aan bod dienen te komen. Het nu reeds oplijsten, op hoofdlijnen, van (potentiële) milderende maatregelen laat toe om in het onderzoeksprogramma al expliciet onderzoek uit te voeren naar de effectiviteit, haalbaarheid en neveneffecten van milderende maatregelen die potentieel in aanmerking komen.
- i) Er wordt aanbevolen de talrijke leemten in de kennis (die doorheen het document aan bod komen) te recapituleren in een apart hoofdstuk, en in te gaan op de gevolgen van deze leemten op de betrouwbaarheid van de conclusies die op dit moment kunnen getrokken worden.
- j) In het milieumanagement- en monitoringplan moet aangegeven worden wat gedaan wordt om milieu-impacts te vermijden en welke acties moeten ondernomen worden als onaanvaardbare negatieve impacts zouden worden vastgesteld tijdens het proefproject
- k) Het zou verhelderend zijn de relatie tussen enerzijds de in de EIS beschreven potentiële effecten en vastgestelde kennisleemten, en de anderzijds het voorgestelde onderzoeks- en monitoringprogramma, beknopt toe te lichten, eventueel onder vorm van een tabel of een schema.
- l) Het rapport zou moeten uitgebreid worden met een samenvatting (eventueel per hoofdstuk, onder de vorm van “key messages”) en een besluit.
- m) De niet-technische samenvatting (executive summary) moet uitgebreid worden met informatie over de bestaande toestand, over de mogelijke effecten en over de leemten in

- de kennis. Het besluit in de samenvatting mag niet afwijken van dat in de hoofdtekst en moet alle informatie uit de tekst mee in rekening brengen.
- n) De betekenis van de “expert review” vermeld in hoofdstuk 10 zou moeten verduidelijkt worden.
  - o) Het is aan te bevelen aan het document een verklarende woordenlijst toe te voegen.
5. WWF vraagt om rekening te houden met de volgende punten bij de uitvoering van het proefproject en het onderzoeks- en monitoringprogramma en bij het vervolgtraject:
- a) Het in de EIS voorgestelde monitoringplan zal verder moeten geconcretiseerd en geoperationaliseerd worden vooraleer het kan uitgevoerd worden.
  - b) De proeffase en bijhorende monitoring omvat niet alle componenten van een commerciële operatie, en kan de impact van zo’n operatie dus maar deels in beeld helpen brengen. Het zal nodig zijn ook voor de andere projectcomponenten (bv. systemen om de nodules naar de oppervlakte te brengen, ontwatering aan boord van de schepen, lozen van was- en transportwater, verwerking van de mineralen...) proefprojecten met bijhorende monitoringprogramma’s op te zetten.
  - c) De voorgestelde monitoring heeft betrekking op een test met een installatie die in de praktijk een grotere capaciteit zal hebben en zal ingezet worden over een (veel) langere periode en een (veel) groter gebied. Het is belangrijk te bekijken of en hoe de opgedane kennis kan geëxtrapoleerd worden of opgeschaald op een manier die toelaat ex ante uitspraken te doen over de te verwachten effecten op een commerciële schaal, waarbij rekening moet gehouden worden met cumulatieve en synergetische aspecten.
  - d) Het voorgestelde monitoringprogramma heeft een doorlooptijd van 2 jaar. Het lijkt ons aangewezen de monitoringinspanningen uit te breiden tot een periode van minstens 10 jaar, om ook de effecten die zich over een langere periode manifesteren in beeld te brengen.
  - e) De onderzoeks- en monitoringfase moet gericht zijn op en resulteren in een duidelijk significantiekader voor het beoordelen van de verschillende potentieel aanzienlijke effecten van een vergelijkbaar ontginningsproject.
  - f) In het kader van het onderzoeks- en monitoringprogramma zal moeten bepaald worden of en aangetoond worden dat de initieel gekozen referentiezone inderdaad niet zal beïnvloed worden door de effecten van het proefproject. Als zou blijken dat dit wel het geval is moet(en) een (of meer) andere referentiezones afgebakend worden op een grotere afstand van de projectlocatie dan de nu vastgelegde 11 km.
  - g) Onderzoek naar de effectiviteit en neveneffecten van mogelijke milderende maatregelen wordt best expliciet opgenomen als onderdeel van het onderzoeks- en monitoringprogramma. Het kan hier ook gaan om het onderzoek van operationele varianten (wat nu niet voorzien is), wat er zou toe kunnen bijdragen een “Best Practicable Environmental Option (BPEO)” voor commerciële exploitatie te definiëren.
6. WWF vraagt dat alle onderzoeks- en monitoringsdata openbaar worden gemaakt zodat deze exploitatietest wel degelijk bijdraagt tot het vergroten van de algemene kennisbasis, inclusief de kennisbasis voor eventuele latere milieueffectrapporten voor opgeschaalde operaties.
7. WWF vraagt dat de overheid financiële garanties vraagt aan GSR voor mitigerende en remediërende maatregelen indien deze nodig zouden blijken.
8. WWF vraagt geïnformeerd te worden over hoe de overheid opvolging zal geven aan de bemerkingen die worden verzameld in het kader van de informele openbare raadpleging.